

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji Gminnego Programu
Wspierania Rodziny
w Gminie Kowala na lata 2012 - 2014

I. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kowala na lata 2012-2014 tworzył lokalny system ochrony oraz wsparcia rodzin z dziećmi, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Przyjęty został uchwałą nr XXV/146/2012 Rady Gminy Kowala z dnia 28 grudnia 2012 r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kowali.

Stworzony system pomocy zakładał, że pomoc będzie skierowana do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków, ponieważ tylko taki rodzaj pomocy doprowadzi do trwałych zmian w rodzinie i może przeciwdziałać wyuczonej bezradności.

Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zatem zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju, a nie wyręczanie jej w pełnieniu podstawowych funkcji.

II. Cel programu.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Zadanie 1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.

Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup klientów Ośrodka. Aktywne wspieranie rodziny związane jest z wykorzystaniem przez pracowników Ośrodka różnorodnych metod i narzędzi pracy, mieszczących się w katalogu indywidualnej, grupowej oraz środowiskowej pracy socjalnej.

Bogate doświadczenie pracowników Ośrodka w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo –wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Większe zaangażowanie osoby pomagającej może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo –wychowawczymi w dużej mierze prowadzona jest przez pracowników socjalnych, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno –bytowych dzieci.

Dodatkową formą wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest usługa asystenta rodziny. Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentrował się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny, pomocy w przełamaniu

oporu i pobudzaniu aktywności wszystkich członków rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodzin oraz wsparcia środowiska lokalnego. Rodziny mogą także brać udział w oferowanych przez Ośrodek programach zwiększających kompetencje wychowawcze oraz w spotkaniach grup wsparcia dla rodzin.

Wspieranie rodzin odbywało się na bieżąco, w szczególności poprzez:

1. Pracę socjalną.

Praca socjalna z konkretną osobą, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, rozpoczyna się od wnikliwej diagnozy jej położenia. Następnie planowane są działania zmierzające do poprawy sytuacji, po czym przystępuje się do ich realizacji. Praca socjalna powinna rozwinąć poczucie własnej wartości osoby, której udziela się pomocy, wykorzystać tkwiące w niej możliwości. W całym tym procesie osoba oczekująca pomocy powinna być aktywnym partnerem.

Pracę socjalną zastosowano wobec 431 rodzin między innymi w formie:

- Doradztwa,
- Rozmowy motywacyjnej,
- Skierowania na leczenie,
- Skierowania do innych instytucji,
- Udzielenie porady prawnej lub administracyjnej,
- Napisania podania lub innego dokumentu,
- Wyszukania oferty pracy,
- Diagnozy rodziny,
- Skierowania do specjalisty,
- Wspólnego planowania,
- Koordynowania działań klienta,
- Spotkania rodzinnego,

Zadanie 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

1. Wsparcie finansowe.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego była jednym z głównych powodów, obok bezrobocia, ubóstwa i długotrwałej lub ciężkiej choroby, przyznawania pomocy przez GOPS w 2012 r. Z tego powodu o pomoc ubiegało się i otrzymało pomoc 67 rodzin (łącznie liczba osób w tych rodzinach to 252).

2. Realizację programu dożywiania.

Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2012 r. rzeczywista liczba osób objętych tym programem wynosiła 835 osób, w tym: z posiłków w szkołach skorzystało 307 osób, a z zasiłku celowego na zakup posiłku 528 osób. Liczba przyznanych świadczeń to 37 707szt. Procentowy udział gminy w kosztach dożywiania wyniósł 54%. Dożywianie we wszystkich pięciu szkołach

podstawowych i gimnazjum prowadzone jest w formie gorącego posiłku. Ośrodek dożywiał również 56 uczniów zamieszkujących na terenie naszej gminy, ale uczęszczających do szkół poza jej terenem. Ponadto obejmowano pomocą w formie gorącego posiłku osoby dorosłe zamieszkujące naszą gminę i tak dziesięciu osobom dowożono do domu gorący posiłek.

3. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.

W okresie letnim zorganizowano wypoczynek w formie kolonii 10- dniowych we Władysławowie dla 22-ga dzieci z rodzin będących w szczególnie trudnej sytuacji oraz skierowano 3 dzieci z terenu gminy na obóz wypoczynkowy do Białogóry a organizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu. Skierowano i opłacono kwotę wpisowego za 10 dzieci na zajęcia wakacyjne organizowane przez Świetlicę „Szansa”.

Zadanie 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny poprzez umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny.

1. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny.

Kontynuowano nowy model pomocy rodzinom w ramach projektu systemowego i środków z budżetu Wojewody w ramach konkursów, a mianowicie zatrudniono sześciu asystentów rodziny, którzy obejmowali wsparciem siedemnaście rodzin w ich zadaniach opiekuńczo-wychowawczych. Asystenci pracowali przez dziesięć miesięcy. Ponadto rozwijali swoje kompetencje uczestnicząc w regularnych seminariach i superwizjach.

TRUDNOŚCI W PRACY ASYSTENTA RODZINY	ZALETY W PRACY ASYSTENTA RODZINY
<ul style="list-style-type: none"> • brak środków na dojazd do rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> • dostępność do pracownika socjalnego i dobra współpraca
<ul style="list-style-type: none"> • umowy „śmieciowe” 	<ul style="list-style-type: none"> • superwizja asystentów
<ul style="list-style-type: none"> • łączenie zależności rodzinnych lub koleżeńskich z pracą w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, konferencje, seminaria, proponowane przez ośrodek
<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający format zaświadczenia asystenta 	<ul style="list-style-type: none"> • superwizja koleżeńska
<ul style="list-style-type: none"> • nawyki z innych zawodów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowana przez GOPS dokumentacja
	<ul style="list-style-type: none"> • dostępność specjalistów
	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z instytucjami z terenu gminy i nie tylko
	<ul style="list-style-type: none"> • łączenie teorii i praktyki
	<ul style="list-style-type: none"> • atmosfera pracy w ośrodku
PROPOZYCJE NA DALSZE LATA WSPÓŁPRACY	
<ul style="list-style-type: none"> • Weryfikacja liczby godzin pracy z rodziną w trakcie jednego sześciomiesięcznego cyklu przeznaczonego dla rodziny 	
<ul style="list-style-type: none"> • Postawa otwarta do podjęcia wyzwania nowego zatrudnienia 	

-
- Wykonanie legitymacji asystenta zbliżonej wyglądem do legitymacji pracownika socjalnego

4. Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego.

Od 2012r. w strukturze ośrodka działa Świetlica Środowiskowa „Szansa”. Zatrudniona jest jedna osoba- wychowawca dzieci i młodzieży. Pod opieką pedagoga była grupa 40-orga dzieci, jej zadaniem była bieżąca opieka nad grupą dzieci, oraz kreatywne zagospodarowanie czasu zgodnie z najlepszymi standardami wychowawczymi. Ponadto Pani pedagog, który posiada uprawnienia socjoterapeutyczne prowadzi grupę wsparcia dla dzieci wymagających wsparcia w rozwoju osobistym przy współpracy z zatrudnionym psychologiem (umowa- zlecenia, 1 raz w tygodniu).

W ramach Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego zatrudniony jest na umowę- zlecenia terapeuta uzależnień oraz ofiar przemocy (umowa-zlecenia, 1 raz w tygodniu). Specjalista prowadzi indywidualne doradztwo, wspiera pracę komisji oraz prowadzi grupy terapeutyczne i wsparcia. W okresie od maja 2012r. do grudnia 2012r. w ramach projektu EFS POKL w Punkcie Informacyjnym przyjmował prawnik dwa razy w tygodniu i udzielił około 64 porady prawne w zakresie prawa rodzinnego.

5. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

W dniu 29 października 2012r. Zespół Interdyscyplinarny realizujący zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kowala był organizatorem szkolenia pod nazwą: „Przemoc wobec dziecka” Szkolenie poprowadził pedagog, seksuolog, biegły sądowy z zakresu problematyki seksualnej i prorodzinnej Sądu Okręgowego w Radomiu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele różnych instytucji: członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, nauczyciele, pedagodzy, psychologodzy, pielęgniarki, opiekunki środowiskowe, kuratorzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wychowawcy świetlic, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych. Łączna liczba osób biorących udział w szkoleniu: 45. W 2012r. została wszczęta procedura Niebieskiej Karty i prowadzono monitoring sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem wśród 15 rodzin.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej w projekcie systemowym zatrudniono animatora społecznego, który wziął udział w przygotowaniu działań środowiskowych takich jak; Spotkanie Rodzinne „Trzeźwy! Na zdrowie” w Kończycach Kolonii „Wiła wianki...i szukała kwiatu paproci”, „Międzypokoleniowy Rajd Rowerowy” w Maliszowie, Spotkanie rodzinne „Sierpień miesiąc trzeźwości” ,

które było częścią VI Festynu Rodzinnego organizowanego w ramach Dni Kowali 2012, IV Spotkanie Rodzinne pod hasłem: „Trzeźwo- Zdrowo-Razem” seminarium poświęcone tematyce trzeźwości.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzinnego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali realizował projekt EFS „Pomoc społeczna bardzo często skuteczna”, którego celem było zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia lub uzależnienia z terenu gminy Kowala. Prowadzono działania dla osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo przez szkolenie z przedsiębiorczości z elementami ekonomii społecznej, warsztaty z wolontariatu, działania mające na celu integrację społeczną, pracę ze środowiskiem lokalnym w ramach PAL, objęcie fachowym wsparciem doradcy zawodowego, psychologa i terapeuty, powstały grupy samopomocowe, 12 osób bezrobotnych brało udział w pracach społecznie użytecznych.

III. Podsumowanie.

Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny starają się poprawić sytuację dziecka i rodziny, poprzez zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, ograniczenia patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji. Założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawią się problemy, aby eliminować takie sytuacje, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

I. REALIZACJA PROGRAMU

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Pomoc rodzinie wg stwierdzonych potrzeb (na podstawie diagnozy).	2012	Gmina, GOPS	Liczba rodzin która została objęta pomocą finansową – 393, liczba osób w rodzinie 1.389	Środki własne – 160.560,59 Środki z budżetu państwa – 68.052,29
2.	Pomoc dla rodzin świadczona przez pracowników socjalnych (na podstawie ustawy o pomocy społecznej).	2012	GOPS	Praca socjalna – 335 rodzin	Środki własne Środki z budżetu państwa
3.	Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin.	2012	GOPS, Placówki oświatowe, GKRPA	Cykl wywiadówek profilaktycznych dla rodziców uczniów klas IV – VI sześciu szkół podstawowych z terapeutą uzależnień. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów gimnazjum i szkół podstawowych. Spotkania o tematyce profilaktycznej pedagoga szkolnego i przedstawiciela policji z KMP Radom z rodzicami uczniów gimnazjum. Spotkania o tematyce bezpieczeństwa dzieci w sieci w szkołach podstawowych.	Środki własne
4.	Organizowanie szkoleń, prelekcji, warsztatów dla rodziców.	2012	Placówki oświatowe, GOPS	Punkt wsparcia rodzin „Przystań” – 8 rodzin Kampania „Postaw na rodzinę”- szkoły podstawowe i gimnazjum Seminarium „Trzeźwo- Zdrowo – Razem” – rola rodziny w wychowaniu w trzeźwości – 50 rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki EFS.

5.	Indywidualne poradnictwo zawodowe psychologiczne i pedagogiczne.	2012	GOPS	Liczba porad udzielonych przez doradcę zawodowego – 80 godzin. Liczba porad udzielonych przez psychologa – 70 godzin. Liczba porad udzielonych przez pedagoga – 1 etat na Świetlicy Środowiskowej „Szansa”	Środki własne realizatorów zadania, środki zewnętrzne w tym EFS.
6.	Wsparcie pracowników instytucji wspierających rodzinę poprzez kursy, szkolenia, warsztaty.	2012-2014	GOPS, Placówki oświatowe	Szkolenie na temat „Niebieskiej Karty” – 50 osób specjalistów z terenu gminy. Szkolenie na temat bezpieczeństwa dzieci w Internecie – 40 osób. Szkolenie dotyczące profilaktyki narkomanii i środków odurzających – 45 osób	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
7.	Zapewnienie rodzinom usług asystenta rodziny.	2012-2014	GOPS,	Zatrudniono 6 asystentów rodziny, udzielono pomocy 18 rodzinom z terenu gminy.	Środki własne realizatorów zadania, środki zewnętrzne w tym EFS.
8.	Zapewnienie asystentom rodziny możliwości rozwoju zawodowego oraz poradnictwa wzmacniającego jego kompetencje oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu.	2012	GOPS, Gmina	Seminaria dla asystentów rodziny – 21 godzin. Superwizja dla asystentów rodzin – 15 godzin. Superwizja koleżeńska – 12 godzin. Nowe formy i narzędzia wsparcia indywidualnego i środowiskowego - Asystent rodziny i asystent osoby niepełnosprawnej – 16 godzin	Środki własne realizatorów zadania, środki zewnętrzne w tym EFS.
9.	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.	2012	GOPS, Poradnia Psych.-Pedagog., Placówki oświatowe,	Liczba analizowanych rodzin – 18 rodzin objętych pracą asystenta rodziny	Środki własne

10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.	2012	GOPS, PCPR, Poradnia Psych.-Pedagog., Placówki oświatowe	Liczba monitorowanych rodzin – 15 rodzin z Niebieskich Kart	Środki własne, środki zewnętrzne
11.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna).	2012	GOPS, PCPR, Poradnia Psych.-Pedagog., Placówki oświatowe	Liczba porad udzielonych przez psychologa – 70 godzin. Liczba porad udzielonych przez prawnika – 64 porady	Środki własne realizatorów działania, środki EFS
12.	Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb).	2012	GOPS	Liczba zorganizowanych grup wsparcia – 3 grupy dla osób uzależnionych, bezrobotnych i młodych matek, Gminny Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych	Środki EFS, środki własne
13.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	2012	GOPS	Liczba monitorowanych rodzin – 3 rodziny z Niebieskich Kart	Środki własne,
14.	Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2012-2014	GOPS, GKRPA	Kolonia letnia we Władysławowie – 22-je dzieci. Obóz wypoczynkowy do Białogóry – 3 dzieci. Zajęcia wakacyjne organizowane przez Świetlicę „Szansa” – 10-ro dzieci.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

15.	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby).	2012	GOPS	Liczba rodzin wspierających - 0	
16.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.	2012	GOPS	Liczba umieszczonych dzieci - 0	